

TISKOVÁ ZPRÁVA – 12. 3. 2026

Rozmarýn místo chemie. Čeští vědci vyvinuli nový způsob ochrany obilí před škůdci

Esenciální olej z rozmarýnu může nahradit část chemických přípravků používaných při ochraně skladovaného obilí. Vědci z Národního centra zemědělského a potravinářského výzkumu, v. v. i. (CARC), vyvinuli účinnou a šetrnou metodu ochrany obilí, která se vyznačuje minimální reziduální zátěží a nevede ke vzniku rezistence škůdců. Metoda cílí na hmyzí škůdce, kteří každoročně způsobují významné ztráty na skladovaných komoditách a zhoršují jejich kvalitu.

Přírodní alternativa v době, kdy chemie naráží na limity

Ochrana skladovaných komodit dnes stojí především na syntetických přípravcích nebo fumigaci – hubení škůdců vysoce toxickým plynem v uzavřeném prostoru. Tyto postupy však narážejí na své limity, zejména kvůli narůstající rezistenci škůdců. Navíc je nelze využívat v ekologickém zemědělství. Rozmarýnový olej proto představuje šetrnou alternativu.

Rezistentní škůdci ohrožují sklady po celém světě

Skladištní škůdci každoročně způsobují na obilí a dalších komoditách významné ztráty – nejen množstvím zničeného zrna, ale i znehodnocením jeho kvality. Přítomnost živého hmyzu je navíc častým důvodem reklamací a ekonomických ztrát. Největší problém představují v praxi zejména brouci, jako pilousi, korovníci, potěmníci nebo lesáci.

Stoupající rezistence škůdců vůči běžným přípravkům výrazně omezuje možnosti ochrany a zvyšuje její náklady. Proto se hledají nové postupy, které by mohly dosavadní metody doplnit nebo nahradit. Rozmarýnový olej se ukazuje jako zajímavá alternativa, zejména v prostorech, kde klasické přípravky přestávají fungovat.

„Zemědělství dnes čelí silnému tlaku na snižování chemických vstupů, ale zároveň potřebuje spolehlivou ochranu úrody. Hledání funkčních alternativ k syntetickým prostředkům ochrany je dnes aktuální nejen z ekologických, ale i z ekonomických důvodů,“ uvedl Radek Aulický z CARC.

Jak metoda funguje

Metodika využívá esenciálního oleje ve formě aerosolu aplikovaného do uzavřeného systému aktivního větrání ošetřovaného prostoru. Ošetření trvá 24 hodin a testy v podmínkách blízkých běžnému provozu prokazují vysokou účinnost zejména proti běžným skladištním broukům. Výhodou je, že olej se v prostředí rozkládá, čímž minimalizuje reziduální zátěž a škůdci si na něj nevytvářejí odolnost.

Šance pro bioprodukci

V České republice se ročně vyprodukuje zhruba osm milionů tun obilí, z toho přibližně 117 tisíc tun v ekologickém režimu. Právě ekologicky pěstované obilí a osiva však patří k nejobtížněji chráněným komoditám. Přísná pravidla omezují dostupné způsoby ochrany a technologie, které by ji zajistily, jsou pro relativně malé objemy obilí finančně náročné. Nový postup tak může ekologickým zemědělcům nabídnout cenově dostupnou a environmentálně šetrnou variantu ochrany.

Metodika může najít uplatnění i v konvenčních provozech, zejména tam, kde běžně používané chemické prostředky selhávají v důsledku již existujících populací rezistentních škůdců.

Kontakt pro média:

Ing. Radek Aulický, Ph.D.

výzkumný tým Ochrana zásob před skladištními škůdci

T: 702 087 631

E-mail: radek.aulicky@carc.cz

Kateřina Čapounová

koordinátor komunikace

mob: 601 322 365

e-mail: katerina.capounova@carc.cz

Doplňující informace:

Metodika ošetření skladovaného obilí rozmarýnovým olejem

Autorský tým: Ing. Radek Aulický, Ph.D.; Mgr. Tomáš Vendl, Ph.D.; Ing. Ondřej Douša, Ph.D.; Ing. Jan Prokop; doc. Ing. Václav Stejskal, Ph.D.

Metodika vznikla za finanční podpory Národní agentury pro zemědělský výzkum Mze ČR a je výstupem řešení projektu QK21010064. Je určena pro zemědělskou a potravinářskou praxi, která se zabývá skladováním obilí.

Náhled metodiky [zde](#).

O CARC

Národní centrum zemědělského a potravinářského výzkumu, v. v. i. (CARC), je přední českou výzkumnou institucí zaměřenou na udržitelný rozvoj zemědělství, potravinářství a ochranu přírodních zdrojů. Centrum vytváří vědecky podložené poznatky a technologická řešení pro efektivní produkci surovin, vyšší kvalitu a bezpečnost potravin i adaptaci zemědělství na klimatické změny. Zároveň rozvíjí inovativní přístupy k udržitelné bioekonomice. Usiluje o výzkumnou excelenci a internacionalizaci, stejně jako o efektivní přenos výsledků výzkumu a inovací do praxe, a to prostřednictvím aktivní spolupráce s aplikační sférou.